

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-6101926859
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

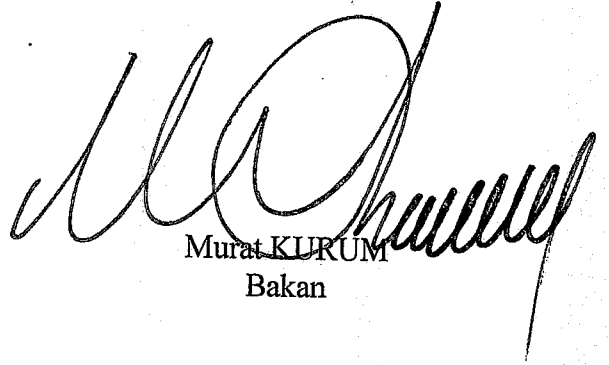
07 Ekim 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (8 Adet, 12 Sayfa)
- Cevap Yazısı (151 Adet, 272 Sayfa)

7/45154	GK-159	7/50118-50138	47440 GK 2	49215	45874 GK 168
7/46624	GK-774	7/50159	47990	49216	45875 GK 168
7/47875		7/50161	48146	49217	47140 GK 181
7/48134		7/50163	48147	49218	47141 GK 181
7/48135		7/50164	48148	49315	48149
7/48136		7/50165	48300	49316	48150
7/48534		7/50168	48301	49437	48252
7/49427		7/50563	48302	49438	48254
7/49429			48414		48543
			48415		48742
			48416		48879
			48417		49048
			48607		
			48608		

7/49438

SIİRT MİLLETVEKİLİ
SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN
TBMM 7/49438 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Siirt'in Erüh ilçesine bağlı Kuşdalı (Şavuran) köyünden geçen Zorava Çayı'nda, 2015 yılında köylülerin tepkilerine rağmen Hidroelektrik Santrali (HES) yapıldı. Beş yıl içinde tamamlanan HES'e, yaklaşık 7-8 kilometre uzaklıkta yeni bir santral kurulmak isteniyor. Zorava'lı yurttaşların, Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) raporuna karşı İdare Mahkemesi 'ne açtıkları dava, 2 kez yürütmeyi durdurma kararı alınmasına rağmen netice itibariyle reddedildi. Karar üzerine Danıştay'a yapılan itiraz sonucunda ise Danıştay, Siirt İdare Mahkemesi'nin 2 Aralık 2020'de aldığı "ÇED raporunun iptali talebinin reddi" kararını köylüler lehine bozdu.

Danıştay kararında, "Keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılarak, uyuşmazlığın esası hakkında alınacak rapor ile dosyadaki bilgi ve belgelerini birlikte değerlendirilmesi suretiyle yeniden bir karar verilmesi gerekmektedir. Bu itibarla karara esas alınabilecek nitelikte ve yeterlilikte olmayan bilirkişi raporuna dayanılarak verilen davanın reddi yolundaki idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır" diye belirtildi.

Danıştay'ın 24 Haziran'da aldığı karar üzerine dosya, 13 Temmuz'da Siirt İdare Mahkemesi'nde yeniden görüldü. Mahkeme, Danıştay'ın kararı bozma doğrultusunda ÇED raporunun iptal edilmesi yönünde karar verdi. Ancak bu kez Siirt İl Genel Meclisi harekete geçti. 4 kişinin görevden alınmasıyla HDP'nin 3, AKP'nin ise 15 üyesinin bulunduğu İl Genel Meclisi, 2 Ağustos'ta aynı bölgede HES yapılması için İmar Planı'nda değişikliğe giderek, 3'e karşı 15 oyla kabul etti. Alınan kararın askı süresi 10 Eylül 2021 'de bitecek olup şayet karar geri alınmazsa Siirt halkı için yıkım niteliğinde olacak olan HES yapımı gerçekleşecek olup bunun telafisi imkansız zararlar doğuracağı açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- Siirt'te yapılmış olan diğer HES'lerin bugüne değin sağladığı faydalar tespit edilmiş midir?
- 2- Siirt halkı için kamusal faydası zararından az olan projelerin gerçekleştirilme gayesi nedir?
- 3- Zorava Çayı üzerinde bulunan diğer HES'ler için kaç metrekarelik yeşil alan tahrip edilmiştir?
- 4- Zorava Çayı'nda yapılması planlanan HES projesi ÇED raporu usule uygun olmadığı için Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Bu karara karşın neden imar planında değişiklik yapılmış ve HES projesi için onay verilmiştir?
- 5- Danıştay. kararı ile yerel mahkemece alınan yürütmeyi durdurma kararlarının gerekçesinde projenin ekolojik dengeyi etkileyebileceği ve bunun da telafisi imkansız zararlara neden olacağı vurgulanmasına karşın neden projede ısrar edilmektedir?
- 6- Projeyi gerçekleştirecek olan firma belli midir? Firma ismi nedir?

- 7- Projenin yapım bedeli ne olacaktır? Projeye ayrılacak olan bütçenin Siirt'te yeşillendirme çalışmalarına ve kentleşmeye ayrılması düşünülecek midir?
- 8- Geçtiğimiz günlerde Kastamonu'da yaşanan sel felaketinin HES'lerden kaynaklı olduğu ortaya çıkmış olup bu bağlamda Siirt halkı için benzer tehlikelerin oluşmaması için HES projesinin iptali gündeminizde olacak mıdır?
- 9- Kamu yararı olmayan aksine çevreye zararı mahkemece tespit edilen HES projesinin durdurulması ve olası zararların önlenmesine için Bakanlığınızın bir çalışma yapması gündemde midir?

CEVAPLAR

- 1,2-Ülkemizin fosil yakıta dayalı enerji üretiminin azaltılması ve hidrolojik potansiyelin elverişli olduğu havzalarda enerji ihtiyacının karşılanması amacıyla projelendirilen hidroelektrik santrallerin fizibilite/proje onayları, Tarım ve Orman Bakanlığı (DSİ Genel Müdürlüğü) tarafından yapılmaktadır. Fizibilite Raporu ilgili idaresince onaylanan hidroelektrik santralleri, konusu ve kurulu gücü itibarıyla 25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin Ek-1 veya Ek-2 Listesinde yer alması durumunda, ÇED Yönetmeliği hükümleri uygulanarak çevresel etkileri değerlendirilmektedir. Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamındaki tüm projelerde olduğu gibi HES projelerinde de ÇED Kararı verildikten sonra Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan üretim lisansı alınma şartı gibi ilgili diğer kurum ve kuruluşlardan gerekli izinlerin alınmasından sonra ancak proje yapılabilir.
- 3- Hidroelektrik Santrallerin Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamındaki inceleme değerlendirme süreçlerinde, proje alanı ve projenin etkilediği alanın soru önergesinde ifade edildiği gibi yeşil alan diye tanımlanan orman/tarım/mera vb. alanlarda kalması durumunda, süreç içinde oluşturulan İnceleme Değerlendirme Komisyonuna Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ilgili birimleri (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, ilgili İl Tarım ve Orman Müdürlükleri) dahil edilerek, proje yerine ilişkin uygunluk görüşleri alınmaktadır. Projelerin ÇED süreçleri içerisinde ilgili kurumların görüşleri doğrultusunda gerekli tüm çevresel tedbirlerin alınması ve korumaya yönelik taahhütlerin ÇED Raporlarında/Proje Tanıtım Dosyalarında yer almaları sağlanmaktadır.
- 4,5-Söz konusu projenin dava süreci ile alakalı Danıştay tarafından Bakanlığımıza tebliğ edilen herhangi bir mahkeme kararı bulunmamaktadır. Ayrıca, hidroelektrik santrale dayalı enerji üretim projelerine ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir Kararı verilmesi durumunda, ÇED süreci tamamlandıktan sonra, ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinler ve Enerji Piyasası Düzenleme ve Denetleme Kurulunca enerji üretim lisansı verilmesi sonucunda, enerji üretim alanları için Çevre Düzeni Planı değişikliği/imar planı tekliflerinin ilgili idaresince onaylanmasını müteakip uygulamaya geçilebilmektedir.
- 6- Siirt İli; Eruh İlçesi sınırlarında yapılması planlanan Mergi Regülatörü ve HES (20,00 Mw/19,40 MWe), Kıрма-Elleme Tesisi ve Hazır Beton Santrali Projesini gerçekleştirecek olan firma Tigris Enerji Üretim A.Ş.' dir.
- 7- Tigris Enerji Üretim A.Ş. tarafından yapılması planlanan Mergi Regülatörü ve HES (20,00 Mw/19,40 MWe), Kıрма-Elleme Tesisi ve Hazır Beton Santrali Projesinin bedeli ÇED Olumlu Kararına esas Nihai ÇED Raporunda, 43.736.130 TL olarak belirlenmiştir.

8,9-Akarsu havzalarında yapılan barajlar, regülatörler, britler ve bunlara benzeyen diğer su yapıları akım hızını azaltan yapılar olup, taşkın esnasında rezervuarların taşınan debriz ve sediment malzemesi ile dolmasının önüne geçtiği için, sel felaketine neden olmaları teknik olarak mümkün görülmemektedir. Hidroelektrik Santrallerinin Çevresel Etki Değerlendirilmesi(ÇED)Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirilen inceleme değerlendirme süreçlerinde; çevre, doğal hayat ve insan sağlığına ilişkin alınacak önlemlere dair taahhüt edilen hususların yerine getirilmediğinin tespit edilmesi halinde Çevre Kanunu kapsamında gerekli işlemler yapılmakta olup, idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Ayrıca, inşaat ve işletme aşamasında da Siirt Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) ile Bakanlığımız tarafından şikayete dayalı ya da planlı olarak denetimler gerçekleştirilmektedir.